

Радянським жінкам—активним будівникам комунізму—СЛАВА!

Пролетарі всіх країн, єднатесь!

За більшовицькі надри

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому та місцевому
Одеського Державного Університету ім. І. І. Мечнікова

№ 7 (311)

П'ятниця, 9 березня 1951 р.

Ціна 20 коп.

СВЯТО ЖІНКИ-ТРУДІВНИЦІ

День 8 березня кожного року трудящі жінки всього світу відзначають як своє свято. Але тільки для радянських жінок, вільних і щасливих, активних будівниць комуністичного суспільства, рівноправних учасниць політичного, господарського і культурного життя, послідовних борців за справу миру цей день є справжнім святом.

В цьому році Міжнародний жіночий день ми відзначаємо в обстановці величезного політичного і виробничого піднесення. Успішно перетворені в життя сталінські плани післявоєнної п'ятирічки, здійснюються сталінський план перетворення природи.

Радянський народ приступив до будівництва величезних споруд комунізму — Куйбишевської, Сталинградської, Каховської гідроелектростанцій, Головного Туркменського, Південно-Українського, Північно-Кримського каналів і гігантських зрошувальних систем, завершує будівництво каналу Волга-Дон. В усьому цьому велика заслуга радянських жінок.

Жінка в країні Рад є активним учасником будівництва комунізму.

Жовтнева революція назавжди розкрила жінку від споконвічних кайданів рабства і темряви, встановила повну рівноправність жінок, відкрила для них широкий вільний шлях. Радянська влада, комуністична партія залучили жінок до участі в політичному житті нашої Батьківщини.

Мільйони радянських патріоток самовіддано працюють на фабриках і заводах, в колгоспах і радгоспах, в наукових і культурних закладах. Сотні тисяч жінок нашої країни беруть активну участь в господарському, політичному і культурному житті нашої улюбленої Батьківщини, в керівництві державою.

Самовіддана праця радянських жінок, їх трудові подвиги високо оцінюються Радянським Урядом. Більш ніж півмільйона жінок нагороджено орденами і медалями, біля двох тисяч жінок одержали високе звання Героїв Соціалістичної Праці.

Ореолом слави осяяні в нашій країні жінки-матері. Це вони виростили славне соколине плем'я Героїв

Радянського Союзу. Радянський Уряд, комуністична партія повсякденно піклуються про жінку-матір. Для неї створені всі умови, щоб вона виховувала й росила своїх дітей. Мільярди карбованців державної допомоги багатодітним та одиноким матерям, присвоєння звання «Мати-героїня», нагородження орденами «Материнська слава», розширення сітки дитячих ясел та садків— все це дає можливість нашим матерям виховувати мужніх будівників комунізму.

Вільне і щасливе життя радянських жінок стало завдячуючим прикладом для жінок всього світу в їх боротьбі за визволення від тягаря прогнилого капіталістичного ладу.

Боротьбу за визволення жінок в усьому світі очолюють жінки країни Рад і країни нової демократії, які також мають всі можливості брати участь у політичному житті і творчій праці своїх країн.

Міжнародний жіночий день 8-го березня професори, викладачі, студенти та службовці нашого університету ознаменують новими успіхами в учбовій та науковій роботі. Сотні студенток нашого університету відзначають свято відмінними показниками в навчанні, систематичною підготовкою до весняної екзаменаційної сесії, активною участю в громадській роботі та політичному житті.

Весь університет знає імена жінок-наукових працівників доцентів Оленович Н., Савчук О., Жаренко М., Збандуго П. та ст. викладача Матвієнко Т., аспіранток Першиної З., Канцур М., Виноградової Н., студенток-відмінниць Савілової Т., Лебідь К., Коровіної М., Булатової Н., Скрипніченко А., Дідухової В., Пишкіної А., Брестюк М.

Святкуючи Міжнародний жіночий день, радянські жінки сповнені рішучості віддати всі свої сили і знання на благо народу, на благо нашої Батьківщини, в ім'я побудови комунізму, готові спрямувати свої творчі здібності на дальше піднесення соціалістичної культури, науки, мистецтва, на широке впровадження в практику досягнень передової радянської науки.

НА ЧЕСТЬ МІЖНАРОДНОГО ЖІНОЧОГО ДНЯ

Урочисті збори колективу університету

Вчора у великому актовому залі відбулись урочисті збори професорсько-викладацького складу, працівників та студентів університету, присвячені Міжнародному жіночому дню.

Як і завжди в такі дні, актовий зал був святково прикрашений. Бурхливими, довго нестихаючими оплесками зустрічають присутні пропозицію обрати до почесної президії Політбюро ЦК ВКП(б) на чолі з великим Сталіним.

Слово для доповіді про Міжнародний жіночий день надається доценту Сизоненко. Тов. Сизоненко говорить про велику боротьбу за мир, яку ведуть народи світу, про те, що в авангарді цієї боротьби разом з усім радянським народом йде радянська жінка.

Тов. Сизоненко говорить про безправне становище жінок в капіталістичних країнах, де вони фактично усуваються від участі в політичному та громадському житті.

Зовсім інше в Радянському Союзі і країнах народної демократії, де

жінки нарівні з чоловіками беруть активну участь в громадсько-політичному житті.

Свою доповідь тов. Сизоненко закінчує здравницею на честь кращого друга радянських жінок, патроненика і організатора наших перемог великого Сталіна. В єдиному пориві всі присутні встають. В залі довго не стихають бурхливі оплески.

Після доповіді було зачитано наказ ректора університету, в якому кращим жінкам університету за відмінну роботу і успіхи в навчанні та за активну участь в громадсько-політичному житті було внесено подяку.

За досягнуті успіхи в міжфакультетських та міських стрілецьких змаганнях, присвячених Міжнародному жіночому дню, наказом ректора оголошено подяку та нагороджено дипломами цілий ряд учасниць змагань. Потім були об'явлені наслідки конкурсу на кращу кімнату в гуртожитку.

Після урочистої частини відбувся концерт художньої самодіяльності.

„ОЙ, СПАСИБІ ТОБІ, СТАЛІН, ОД ЖІНОЦТВА ВСЬОГО!“

(Народні пісні про жіночу долю)

Важкою і гіркою була доля трудящої людини в колишній царській Росії. Безправний був трудівник, але особливо важкою була доля жінки.

Великий поет українського народу Тарас Шевченко з вичайною теплотою малював образ жінки та захищав її людські права.

Найвизначніші письменники всіх народів колишньої царської Росії писали хвилюючі твори про важку жіночу долю.

Та найбільше і найповніше розповідає про себе сам народ у своїх поезіях та піснях.

В українських народних піснях минулих часів розповідається про повсякденну важку роботу жінки, про життя за нелюбом, про змушення над нею ланових та десятиків, про гірке почуття самотності,—скрізь і всюди жінка почувала свою безправність.

Сама я, самесенька, як билина в полі—
Не дав мені господь ні щастя, ні долі.

Ані щастя, ані долі, ні дружини по любові...

У важкій праці, у шоденних турботах по злиденному господарству проходило життя жінки-трудівниці. Важка робота на багатіїв, безправне становище передчасно старіли жінку, передчасно зводили її у могилу.

На запитання брата, чому сестра так рано постаріла, вона відповідає:

— Постарили, брате,
Нужди та клопоти,
Нужди та клопоти,
Людські роботи.
Чужу ниву жала,
В чужу клуню дбала,—
Ой, того ж я, брате,
Така стара стала.

Глибоким сумом пройняті пісні, у яких жінка виливала свою велику печаль, розповідає про своє важке життя. Мало світлих днів було у ній, мало радостей зазнала жінка-трудівниця:

Не хились, тополе,
Бо й так мені горе,
Не хились, явірку,
Бо й так мені гірко.

Життя її було великою мукою, було справжньою каторгою. Кридали її усі, а жаліла хібащо мати-жалібниця, яка доживала такий же безраднісний жіночий вік.

Літа ж мої, літа мої, літа молоденькі!
Коли такі нещасливі — будьте коротенькі!—
благала жінка.

З зростанням свідомості трудящих мас все більшого розмаху набував активний протест проти безправного становища. Народ повстає проти своїх гнобителів. І у цій боротьбі не стоїть осторонь трудяща жінка: вона також борець проти тих, що запрягли її у ярмо рабської праці. Так, у пісні про повстання селян села Турбаї проти поміщика в 1789 році оповідається про участь жінок у повстанні та їх розправу з панією Мар'яною Базилевською.

У рік 1917-й, який став першим роком нової епохи людства, разом з чоловіками свідоміші жінки боролись за перемогу над ворогами революції, за владу Рад. Чоловіки і жінки пішли у рішучий бій під проводом більшовицької партії, під прапором Леніна:

Ленін сонцем угорі
Нам світлив дорогу.
Сиві, юні і матері
Йшли на перемогу.

Команди всіх 9 факультетів взяли участь в стрілецьких змаганнях, присвячених Міжнародному жіночому дню 8 березня.

Перше місце з результатом 223 очка з 250 можливих завоювала команда історичного факультету, в складі якої виступали студентки М. Черній, К. Риковська, В. Майстренко, Н. Андрійченко та І. Пусенкова.

На другому місці команда фізикоматематичного факультету. Її результат—221 очко з 250 можливих. На третьому місці з результатом 219 очків вийшли стрільці економічного факультету.

Розкута Великим Жовтнем, окрилена новим життям, жінка жадібно береться за книжку, за опанування найрізноманітніших професій. Рівноправність у всьому перероджує психіку колісь забитої, затурканної «рабині раба». Жінка сміливо і рішуче повстає проти пережитків давніх сімейних традицій:

Я не хочу жить невісткою,
Хочу стати трактористкою—
завляе вона. Вікова традиція відводила для жінки роль другорядну. Були поширені прислів'я та приказки, у яких висловлювалось образливе, зневажливе ставлення до людської гідності жінки.

«Кормителем» сім'ї вважався чоловік, хоч на долю жінки припадали численні важкі обов'язки по господарству. Праця жінок на промислових підприємствах оплачувалась нижче, ніж чоловіків,—всюди жінка відчувала свою залежність від чоловіка, свою нерівноправність.

У капіталістичних країнах жінка і досі безправна. Зневажливе ставлення до жінки особливо різко виявляється в питаннях праці та політичного життя.

В тридцяти країнах світу жінки до цього часу зовсім не користуються виборчими правами.

В США в тридцять дев'ять штатах з сорока восьми нема закону про однакову оплату за однакову працю чоловіків і жінок, а в останніх дев'яти штатах такий закон існує лише на папері.

В наших умовах лише як дивацтво може розцінюватись погляд на жінку, як на людину з обмеженими порівняно до чоловіка здібностями і можливостями. На шкідливість цих пережитків у свідомості людей ще в 1933 році вказував товариш Сталін. Зокрема товариш Сталін зазначив, що у соціалістичному будівництві на селі жінці належить велика роль. «Жінки у колгоспах—велика сила»,—сказав вождь.

Сталінські слова повторює колгоспна частушка:

Ой, минули ті часи,
Що в панів робила,
Тепер жінка у колгоспі—
Величезна сила.

Геніальний засновник Радянської держави Володимир Ілліч Ленін писав: «Настоящее освобождение женщины, настоящий коммунизм начнется только там и тогда, где и когда начнется массовая борьба (руководимая владеящим государственным властью пролетариатом) против этого мелкого домашнего хозяйства, или, вернее, массовая перестройка его в крупное социалистическое хозяйство» (Соч., изд. 3, т. XXIV, стр. 343).

Широка сітка дитячих майданчиків, дитячих ясел, дитячих садків дає жінкам можливість працювати нарівні з чоловіками, більше уваги приділяти громадським справам.

Ой, спасибі тобі, Сталін,
За твою заботу,
Дітей в ясла віддала,
Сама—на роботу.
І працюю, і співаю,
Заботи не маю,
А як піду подивлюся—
Діти—мов у раю.

При читанні цих веселих рядків пісні, від яких віє материнським щастям, у пам'яті виривають шевченківські рядки про іншу долю жінки в часи кріпацтва: поки мати гне спину на панщині, її малю лежить десь «у холодочку під снопом» або «однеодніське під тином сидить собі в старій ряднині»...

...А онде під тином
Опухла дитина голодне мре,
А мати пшеницю на панщині жне.
Ця трагедія матері і дитини також назавжди відійшла у минуле разом з каторжною працею на панів.

З вдячністю говорить жінка про радянський устрій, про колгосп, бо в ньому знайшла вона порятунок від економічного гніту; колгоспний устрій відкрив для жінки широкий, світлий шлях до кращого життя, дав їй невечірні можливості до розгорнення різнобічної діяльності.

Панських «гнізд» тепер немає—
Ми їх зруйнували,
А жінки з чоловіками
Рівноправні стали.
Мають право працювати,
Право відпочити,
Право вчитися у школах
І других учити,
Державою керувати
Наша жінка може,
Із Сталіним порадитись,
А він допоможе.

Рівноправність жінки у нашій державі, її матеріальна незалежність сприяють зміцненню радянської сім'ї. Однак і дівчина, вирішуючи питання про шлюб, керується передусім спільними інтересами і обов'язками щодо держави, а також власними почуттями кохання. Не багатством милого цікавляться тепер дівчина, а його ставленням до соціалістичної праці, до виконання свого обов'язку перед державою.

У колгоспі ми працюєм,
Милий, вдвох з тобою,
Ти, мій сокіл, бригадир,
А я—ланковсю.

Серед передових людей різних галузей праці, різних галузей будівництва—тисячі імен славних дочок Радянської Вітчизни. Разом з чоловіками жінки боролись за владу Рад у 1917 році, будували соціалізм у передвоєнні роки, разом з чоловіками жінки героїчно захищали свою любові Батьківщину від озвірилих фашистських загарбників, а після завершення Великої Вітчизняної війни успішно будують комуністичне суспільство.

До активної участі у житті країни прикликав жінку Великий Жовтень, що приніс їй визволення:

Була колісь моя мати
Поневолена рабину,
А тепер я жінка вільна—
Стахановка-героїня.
Жінка, яку колісь переслідували
«три тяжкі доли», стала нині рівноправним будівником своєї і загальнонародного щастя в СРСР. Про великі людські права жінки, що гарантуються і охороняються Сталінською Конституцією, розповідають безліч радісних пісень.

Ой, з-за гори високої
Сокіл вилітає...
Жінка разом з чоловіком
Рівні права має.
Жінки наші—комбайнери,
Жінки—командири,
Жінки наші є пілоти,
Жінки—бригадири.

І серед усіх пісень найголосніше лунають пісні з ширими словами подяки радянських жінок батькові всенародному, любимому вождеві—великому Сталіну.

Ой, спасибі тобі, Сталін,
Од жіноцтва всього,
Що вивів нас із ярма,
Із життя тяжкого.

К. ДАНИЛКО,
кандидат філологічних наук.

ПО УНІВЕРСИТЕТУ

Кращі індивідуальні результати показали студентки М. Черній (історичний факультет), Л. Тофілло (фізмат) та Борисова Т. (географічний факультет)—по 49 очків з 50 можливих.

В змаганнях на першість міського стрілецького клубу ДТСАРМ, присвячених 8 березня, жіноча команда університету в складі М. Черній, К. Риковської, О. Богомолів, Н. Кіби та Л. Тофілло завоювала перше місце з результатом 1225 очків з 1500 можливих, випередивши команду, що посіла друге місце, на 38 очків.

Студенти та викладачі університету ведуть значну культурно-виховну роботу на підприємствах, в школах та гуртожитках міста.

Днями в школі № 43 було проведено вечір, присвячений творчості видатного турецького поета Назима Хікмета. Доповідь про життєвий шлях і творчість поета зробив доц. Шайкевич. З читанням творів Назима Хікмета виступили студенти філологічного факультету Толстих, Полнарьова, Штін, Львова.

БЕЗУСТАННО ОВОЛОДИВАТИ ПЕРЕДОВОЮ НАУКОЮ!

(Про роботу наукового студентського товариства)

Вище рівень наукової роботи студентів

Протягом першого півріччя цього навчального року працювало 100 наукових гуртків (з них — 28 соціально-економічних), в яких прийняло участь біля 2000 студентів. Більшість гуртків працювала нормально: в середньому відбулось по 7-8 засідань. Значно покращала в цьому році робота соціально-економічних гуртків, які стали масовими. На всіх факультетах працюють гуртки марксизму-ленінізму, політекономії та філософії. На цих гуртках заслухано ряд актуальних доповідей: «Праці товарища Й. В. Сталіна з питань мовознавства», «СРСР на чолі миру і демократії», «Критика і самокритика — основна рушійна сила в розвитку радянського суспільства», «Весільно-історичне значення перемоги Радянського Союзу у Великій Вітчизняній війні» та інші.

Спеціальні гуртки різних факультетів поставили перед собою завдання — працювати над актуальними темами, які мали б практичне значення, і в цьому напрямі досягнуто певних успіхів. Наведемо деякі приклади. Студентка V курсу біофаку т. Коцур працювала над окремим розділом кафедральної теми: умови виготовлення тутового шовкопряду з метою збільшення врожайності коконів. Результати, що їх одержала т. Коцур, мають велике практичне значення — одержано без додаткових затрат збільшення шовку коконів на 25-30%. В 1951 році ці дані будуть перевірені у виробничому масштабі і будуть застосовані у виробництві. Гуртки дарвінізму і генетики працювали над низкою тем по акліматизації та введенню нових форм рослинних організмів, що становлять великий інтерес для сільського господарства. Гурток ботаніки працює над тематикою, зв'язаною з питаннями лісонасаджень. Гуртком мікробіології розроблено ряд тем, що мають інтерес для сільського господарства та медицини. Члени гуртка фізичної хімії працювали над темою «Завоюван-

ня від корозії металу» за дорученням заводу ім. Жовтневої революції та МТС.

Все це свідчить про те, що студенти в своїй масі усвідомили важливість завдань, що стоять перед Науковим студентським товариством, і докладають зусиль, щоб ці завдання здійснити.

Проте потрібно відмітити, що в роботі товариства є ряд значних хиб. Керівництво науковою роботою студентів з боку правління НСТ університету було незадовільним.

Далеко недостатньо ілювіляла науковою студентською роботою і комсомольська організація університету. Робота комсомольської організації часто зводилась до збирання матеріалів, потрібних для звіту.

Професійна студентська організація зовсім не займалась цією важливою справою.

Коли ряд кафедр приймали активну участь в розгортанні роботи своїх гуртків, то є й такі кафедри, які цій справі приділяють мало уваги — їх робота зводилась лише до виділення наукового керівника. Так, наприклад, незадовільно працював метеорологічний гурток географічного факультету, гурток неорганічної хімії 4 курсу хімічного факультету і ряд інших. Якщо на біологічному факультеті спеціальні гуртки працювали в цілому непогано, то гурток філософії по суті існує лише на папері.

Далеко недостатнім є зв'язок з виробництвом. Зокрема, не можна вважати задовільним зв'язок гуртків зі школою.

Значним мінусом є і те, що кафедри в своїй масі не дбають про своєчасне оформлення закінчених студентських наукових робіт і здачу їх до друку.

Необхідно докласти всіх зусиль, щоб хиб в роботі наукового студентського товариства в другому півріччі були ліквідовані.

Проф. М. О. САВЧУК,
голова НСТ університету.

БОРЕЦЬ ЗА НАРОДНЕ ЩАСТЯ

(до 90-річчя з дня смерті геніального українського поета Т. Г. Шевченка)

10 березня 90-ті роки нашої країни відзначають 90-і роковини з дня смерті найславнішого українського поета — Т. Г. Шевченка.

В жорстокі часи свавілля кріпосників великий Кобзар підняв голос на захист пригноблених. Своє поетичне пристрасно-революційне слово Шевченко поставив на сторожі коло «рабів — німців», «братів незрячих, грекочів», за крашу долю яких він боровся протягом всього свого життя. Поет-борець відточеним леозом сатири нещадно «ризав все, що на ном звалось». Разом з передовими діячами російської культури, з якими він підтримував міцні зв'язки, Шевченко кликав трудящих до революційної боротьби, до повалення самодержавства. За це він був жорстоко покараний.

Але ніякі знущання не зламали волі революціонера-демократа: після 10-річного заслання Шевченко залишився таким же непримиреним до гнобителів; він ще різкіше, нещадніше викривав всіх царів — катів людських, всіх панів і підпанків. Як революціонер-демократ, Т. Г. Шевченко вбачав єдиний вихід з нестерпного становища покращених мас — озброєння сокирою, що є символом селянської революції. І він кликав народ до сокири, він врів у могутність народних мас — «громади у сіряках».

Сни кріпака, Т. Г. Шевченко сам зазнав неймовірних страждань і поневірянь. Йому особливо були зрозумілими всі болі, всі страждання уярмленого народу, він жив печалю, мріями, боротьбою народу.

Всі найважливіші дослідники, критики, письменники підкреслюють глибоку народність Шевченка, як щодо змісту, так і щодо форми його творчості. Багато його поезій стали улюбленими народними піснями. Зокрема, Шевченків «Заповіт» ввійшов до репертуару революційних пісень. Його «Кобзар» виховував любов до рідного краю, до пригноблених різних національностей.

В Росії, Білорусії, Грузії, — скрізь Шевченкові думи, мрії, революційні прагнення і заклики були близькими і зрозумілими для трудящих мас. Не один поет виховався на революційних традиціях гнівною і непримиреною Кобзаря. І не один поет міг заявити про своє навчання в дитинстві словами Т. Масенка:

Хлопчик «божого слова» не слухав,
А з-під парти читав «Кобзаря».

Свою глибоку любов до українського співця засвідчили Добролюбов, Герцен і Чернишевський, Акакій Церетелі і Янка Купала, Луначарський і Горький.

Під керівництвом більшовицької партії трудящі нашої країни порвали кайдани рабства. Здійснюється найкращі мрії борця за всенародне щастя, почесне місце серед яких належить Т. Г. Шевченкові. Пророчими виявились його слова:

Оживуть степи, озера,
І не верстові,

А вольні, широкі!

Скрізь шляхи святі!

Простеляться...

А раби тим шляхами,
Без гвалту і крику,

Позіходяться до купи,
Раді та веселі,

І пустиню опанують
Веселі села.

Вільною новою сім'єю радянські народи підкоряють природу, будують комунізм. Ожили степи, простелились шляхи широкі по всій нашій неосянній країні, радіють залиті сльивою лампочок Ілліча села і міста, радіють люди — колишні раби, теперішні господарі свого щастя.

З теплою і вдячністю згадують нині всі радянські народи великого Кобзаря — невтомного борця за народне щастя і словами Володимира Сосюра промовляють:

Спи спокійно, поет!

Образ огненний твій
Не зітерти ні бурі, ні часу.

В більшовицькій сім'ї
Славний, вольний, новий

ми тебе не забули, Тарасе!

Науковий гурток нової історії

В поточному навчальному році, порівнюючи з попереднім роком, робота гуртка нової історії набагато поліпшилась. Перш за все було забезпечено постійне ядро учасників гуртка, вироблено чітку тематику доповідей, яка забезпечила студентам можливість вести, хай невелику, але самостійну роботу, що включає елементи наукового дослідження. Хоч і зараз в роботі гуртка є немало недоліків, в тому числі і досить істотних (наприклад, пасивність окремих студентів при обговоренні доповідей, пропуски ними занять), але все ж таки в основному робота його налагоджена.

Засідання гуртка відбуваються постійно 15-17 чол. В першому півріччі проведено 5 засідань, на яких прочитано 6 доповідей і рефератів. Великий інтерес викликала екскурсія членів гуртка до Музею книги Державної наукової бібліотеки ім. Горького.

В роботі гуртківців знайшло відображення поглиблене вивчення праці Й. В. Сталіна «Марксизм і питання мовознавства», яка має величезне значення для розвитку історичної науки. Так, студентка IV курсу Андрійченко прочитала на засіданні гуртка доповідь «Праця Поля Лафарга «Мова і революція» і її оцінка Й. В. Сталініним».

Мені здається, що вкрай рідкісна у нас практика колективного розробки тих чи інших наукових проблем на кафедрах соціально-економічних наук не дає можливості притягати до та-

кої роботи студентство (хоч саме цього вимагає Міністерство вищої освіти СРСР). Відсутність колективних розробок на окремих кафедрах служить негативним прикладом і для студентських наукових гуртків. Певним зрухом в цьому питанні є розпочата членами нашого гуртка колективна робота по збиранню і систематизації висловлювань з питань нової і найновішої історії, які містяться у творах Й. В. Сталіна. Мета цієї роботи — створення детального бібліографічного покажника і постановка таких доповідей як «Французька буржуазна революція кінці XVIII ст. в оцінці Й. В. Сталіна», «Й. В. Сталін про Паризьку Комуну 1871 р.» і так ін. Значення цієї роботи особливо важливе ще й тому, що в існуючих підручниках, статтях і монографіях не могли бути враховані численні і надзвичайно важливі вказівки з питань нової історії, які містяться в тих працях Й. В. Сталіна, що тепер публікуються вперше.

В роботі студентських гуртків корисно практикувати проведення засідань разом з кафедрою, на яких виступали б з доповідями як студенти, так і викладачі. Два таких засідання, проведені гуртком нової історії, були досить плодотворні.

Останнім часом вдалося добитися обов'язкового складання тез до доповідей. Погано, що вони ще не розповсюджуються заздалегідь до засідання гуртка.

Одним з основних недоліків студентських наукових гуртків на всіх факультетах є наявність тривалого періоду «розкачування» на початку кожного півріччя. Враховуючи це, гурток нової історії заздалегідь, в кінці першого півріччя, підготував доповідь для початку своєї роботи у другому семестрі. Це дало можливість студенту IV курсу т. Кіржену через два дні після початку занять прочитати доповідь на тему «Аналіз і оцінка В. І. Ленініним і Й. В. Сталініним аграрно-зрівняльних вимог і ідей російського селянства в період революції 1905 р. і їх значення для вивчення відповідних явищ у Франції напередодні і в роки буржуазної революції 1789 р.».

Основна увага гуртка нової історії приділяється тематичі, яка перегується з сучасністю. На найближчих засіданнях будуть заслухані доповіді про роман С. Гейма «Хрестоносці», який зображує американську армію у Європі в роки другої світової війни, про роль американських монополій у підготовці другої світової війни і т. д.

Ліквідувати відзначені вище організаційні недоліки, ширше, активніше розгортаючи всебічне і гостро-критичне обговорення доповідей, посилюючи вивчення сучасних тем, гурток нової історії досягне дальших успіхів в своїй роботі.

Доцент В. АЛЕКСЕЄВ-ПОПОВ,
керівник гуртка нової історії.

Перший досвід факультетської ради наукового товариства

Факультетські ради студентського наукового товариства створено в нашому університеті порівняно недавно — трохи більше як рік, і тому ще нема в нас ні великого досвіду, ні перевіреної на живому ділі методики роботи. А тим часом ясно, що факультетська рада наукового товариства не може зводити свої функції тільки до контролю за графіком засідань гуртків чи до збирання статистичних даних про кількість гуртківців та число засідань. З статистикою впровається і канцелярія факультету.

Факультетська рада студентського товариства повинна стати науковим центром всієї гурткової роботи на факультеті. Саме в такому напрямі прагне будувати свою діяльність молада — як всі інші — рада товариства філологічного факультету, тільки ще замацуючи, звичайно, методи роботи.

Найголовніше — скерувати роботу гуртків, щоб вони давали наукову продукцію, щоб прочитані доповіді були придатні до друку, являли собою оригінальну розробку питання, а не компіляцію двох-трьох законспектованих чужих статей. Саме на це в першу чергу звернуто було увагу на засіданнях ради — коли звітували гуртки, і коли комсорги доповідали про стан наукової роботи в себе в групах. На цьому наголосув і стійний бюлетень наукового студентського товариства.

В першому півріччі в нас були виявлені прикрі факти літературного плагіату. Студентка IV курсу Марія Н., роблячи доповідь про Василь-

ченка, переписала абзац за абзацом вступну статтю В. Курашової до одностороннього твору письменника. Навколо такого непристойного факту і гурток, і товариство зосередили увагу студентів, гостро його засудили.

На жаль, не всі керівники стежать за оригінальністю доповідей, за тим, щоб не переписувались чужі роботи. Це стосується, насамперед, керівників мовознавчих гуртків, які задовольняються компіляціями своїх гуртківців. Взагалі наші мовознавчі гуртки ще відстають від тих великих завдань, що стоять перед нами в світлі історичних праць товарища Сталіна. Ліквідація цього відставання — першочергове завдання ради товариства.

Рада факультетського товариства відтепер запроваджує читання і обговорення на своїх засіданнях кращих студентських доповідей, після того, як вони допрацьовані авторами на підставі зауважень, почутих раніше на заняттях гуртка.

Зараз на кафедрі української літератури підготовлено студентський науковий збірник «Марко Вовчок», що складається з 8 робіт. До того, як передавати збірник до видавництва його широко обговорить наше товариство. Крім викладачів, що в звичайному порядку рецензуватимуть роботи, притягається до рецензування науковий студентський актив. Кожну роботу критично розглянуть щонайменше по два студенти і дадуть відзиви, що будуть обговорені і підсумовані на засіданні ради товариства.

Вивчають боротьбу компартій за мир, демократію, соціалізм

Відбулось 30-е з дня заснування і дев'яте в цьому учбовому році засідання наукового студентського гуртка по вивченню основ марксизму-ленінізму на фізико-математичному факультеті (керівник гуртка доцент Я. М. Штеренштейн).

Доповідь «Боротьба італійської компартії за мир, демократію і соціалізм» зробила студентка 2 курсу Н. Пшикіна. В обговоренні доповіді взяли участь студенти Рубльов, Гур'єв, Челомбитько та інші. З заключним словом виступив доцент Штеренштейн, який зробив ряд критичних зауважень по доповіді і підвів підсумки обговоренню. Засідання пройшло жваво і цікаво, на високому ідейно-політичному рівні.

Гурток по вивченню основ марксизму-ленінізму працює на фізико-математичному факультеті вже третій рік.

За цей час на гуртку було прослухано ряд доповідей на теми: «Комуністичне виховання трудящих», «Життя і діяльність Й. В. Сталіна». В 1950-1951 учбовому році гурток працює над темою «Комуністичні і робітничі партії світу в боротьбі за мир, демократію і соціалізм».

Вже заслухані доповіді про діяльність комуністичних партій США, Народної республіки Китаю і країн народної демократії.

Окремі засідання гуртка були присвячені героїчній боротьбі корейського народу проти американських агресорів.

Взагалі, готування збірників студентських праць стане найважливішою ділянкою нашої роботи.

Рада факультетського товариства тепер все частіше стає ініціатором масово-наукових заходів.

Своє відкрите засідання рада товариства присвятила 60-річчю видатного поета Радянської України Павла Тичини.

З доповіддю «Павло Тичина — поет-новатор» виступила студентка IV курсу Юлія Беценко. Ні черзі — проведення студентської наукової шевченківської сесії, яка готується разом з гуртками української літератури. В широку аудиторію виходять тепер і окремі гуртки. Так, гурток російської літератури старших курсів провів прекрасний, ідейно-насичений вечір, присвячений боротьбі радянської літератури за мир. Гурток української літератури старших курсів відзначив 100-річчя засланя Шевченка до Новопетровського форту вчором, до якого було підготовлено не тільки змістовну доповідь студентки IV курсу Галини Шевченко, а й велику концертну програму з шевченківських творів силами гуртківців.

Все це — тільки перші кроки, але й вони показують, що перед радами факультетських товариств, якщо вони хочуть працювати і виявляти ініціативу — широке поле для творчої, а не канцелярсько-статистичної роботи.

Доцент А. НЕДЗВІДСЬКИЙ,
голова ради студентського наукового товариства філологічного факультету.

Студенти, члени нашого гуртка, зараз готують ряд доповідей на теми: «Про використання досвіду більшовизму комуністичними і робітничими партіями за рубежем», «Сталінський «Короткий курс історії ВКП(б)» і боротьба компартій за єдність робітничого класу», про діяльність комуністичних і робітничих партій Англії, Франції, Іспанії, країн Близького і Далекого Сходу.

В роботі гуртка приймає участь 80 чоловік — студенти всіх курсів фізико-математичного факультету.

Р. АРОНОВ.

В. о. відповідального редактора
І. ТРОФИМЧУК.